

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ สถาบันวิจัยและพัฒนาพลังงานนครพิงค์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
๒๒-๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๙ [ตอนแรก]

โดย

วันชัย ภู่งาม

ณ กาลครั้งหนึ่ง

ที่ สถาบันวิจัยและพัฒนาพลังงานนครพิงค์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

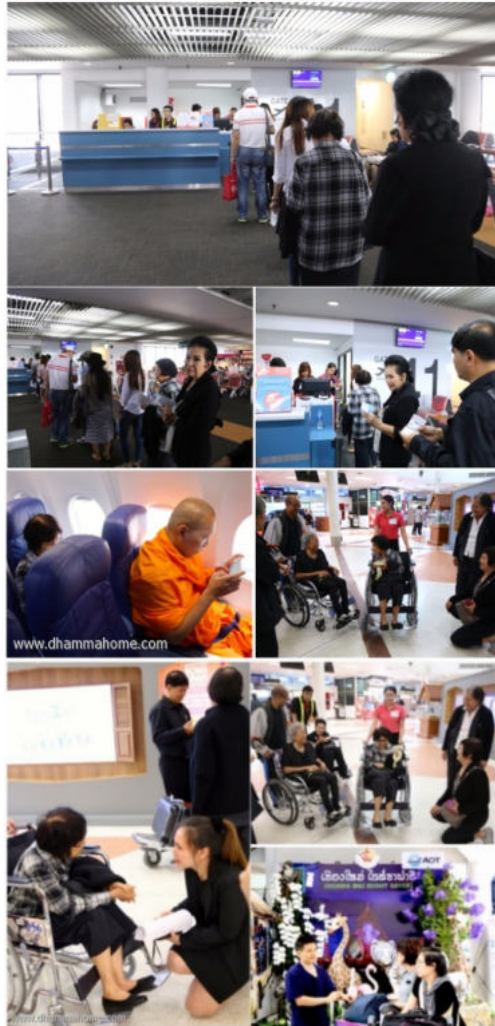
๒๒-๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๙ [ตอนแรก]

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

เมื่อวันที่ ๒๒-๒๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ประธานกรรมการมูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา และคณะวิทยากรของมูลนิธิฯ ผศ.อรรณพ หอมจันทร์ อาจารย์คำปิ่น อักษรวิสัย ได้รับเชิญจากคณะอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อไปสนทนาธรรมกับนักศึกษาชั้นปีที่ ๑ ของคณะอุตสาหกรรมเกษตร ตามโครงการค่ายคุณธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๙ ณ ห้องประชุมประเสริฐ ฤกษ์เกรียงไกร

อาคารสถาบันวิจัยและพัฒนาพลังงานนครพิงค์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งทางคณะอุตสาหกรรม
เกษตรได้เชิญท่านอาจารย์และคณะฯ เดินทางไปก่อนล่วงหน้าในบ่ายวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๙

ที่มาของการเดินทางไปสนทนาธรรมของท่าน
อาจารย์และคณะฯ ในครั้งนี้ เนื่องมาจากการที่
อาจารย์ ดร. ม.ล.ญาสินี จักรพันธ์ อาจารย์ประจำคณะ
อุตสาหกรรมเกษตร และคณาจารย์ในคณะฯ ได้เห็น
ประโยชน์ว่า การที่ทางมหาวิทยาลัยมีการจัดโครงการ
ค่ายคุณธรรมสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ ๑ ในทุกปี
การศึกษา มีจุดประสงค์เพื่อเป็นการช่วยให้นักศึกษา
ใหม่ได้ตระหนักในเรื่องของคุณธรรมประกอบกับ
ความรู้และหน้าที่ จุดมุ่งหมายเพื่อการเป็นบัณฑิตที่มี
ความพร้อมในการประกอบอาชีพและดำรงชีวิตด้วย
ความสุจริตต่อไป จึงได้กราบเรียนเชิญท่านอาจารย์
สุจินต์ บริหารวนเขตต์ และคณะวิทยากรของมูลนิธิฯ
เพื่อมาสนทนาธรรมในครั้งนี้ รวมทั้งสิ้น ๒ วัน คือ วันที่
๒๒-๒๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙ โดยในวันที่ ๒๒
ธันวาคม ทางผู้จัดทำโครงการ ได้นำเสนอหัวข้อเพื่อ
การสนทนาในภาคเช้าว่า "เรียนแบบบัณฑิต ชีวิตที่ดี"
ซึ่งท่านผู้นำเสนอ ได้กล่าวขยายความบางตอนว่า

"...ทุกคนในที่นี้ ล้วนเติบโตมาในสังคมไทย วัฒนธรรมไทย ที่มีการนับถือพุทธศาสนาเป็นหลัก ซึ่ง
เชื่อว่าทำให้เป็นคนที่ดี แต่แท้ที่จริงแล้ว นั้นเป็นเพราะบริบทและกรอบของสังคม หรือเป็นเพราะ
เกิดขึ้นเองภายในบุคคลนั้น ๆ กันแน่!! การเป็นคนดี มีคุณธรรม หรือได้ชื่อว่าเป็นผู้นับถือศาสนา มี
ศาสนาเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจนั้น เพียงพอหรือไม่? และความดีมีคุณธรรมจะเกิดขึ้นอย่างแท้จริงได้
อย่างไร? การเป็นผู้มีความรู้และดีด้วยนั้นเป็นเช่นไร?..."

สำหรับในภาคบ่าย ท่านผู้ดำเนินโครงการได้นำเสนอหัวข้อเพื่อการสนทนาว่า "ปฏิบัติ
อย่างไรด้านภยโลก" ซึ่งมีคำปรารภบางตอนว่า "...ทุกวันนี้มีอุบัติเหตุเภทภัยหลายอย่างที่เกิดขึ้น
อย่างน่าตกใจ...สร้างความตระหนกในแต่ละครั้งมากมาย...การตั้งมั่นในความดี หมั่นรักษาศีล

ปฏิบัติธรรม จะมีโอกาสดัดพันจากภัยทั้งปวงได้ แต่การปฏิบัติธรรม รักษาศีล ก็มีหลายรูปแบบ หลายวัด หลายสำนัก หลายครูบาอาจารย์ แบบใดจึงจะเลือกนำมาใช้ให้ถูกต้อง...."

เป็นคำปรารภของผู้จัดทำโครงการที่น่าสนใจอย่างยิ่ง ซึ่งขอแนะนำว่าไม่ควรพลาดการอ่านและพิจารณาความการสนทนาที่คัดมาโดยละเอียด เพื่อประโยชน์ตามสมควร ทั้งยังเป็นการควรที่จะได้มีการบันทึกไว้เป็น ณ กาลครั้งหนึ่ง ของท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ผู้เสีย

สละและทุ่มเทเวลาให้กับศาสนาจนหมดใจ ที่เมตตาเดินทางไปสนทนาธรรมกับนักศึกษาชั้นปีที่ ๑ ของคณะอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่นักศึกษาบางท่านอาจทราบในภายหลังว่าเป็นเพราะบุญที่ได้เคยกระทำไว้แต่ปางก่อนโดยแท้ ที่ครั้งหนึ่งในชีวิต มีโอกาสได้ฟังคำจริง วาจา สัจจะ ที่พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง จากท่านผู้เสียสละที่ยิ่งใหญ่แห่งยุค ในวัย ๙๐ ปี ที่เต็มเปี่ยมไปด้วยเมตตา หาประมาณมิได้ ดันดันเดินทางไปในทุกที่ ที่มีผู้เห็นประโยชน์ของความเข้าใจความจริงที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสรู้และมีพระมหากรุณาแสดงไว้ โดยไม่แสดงอาการเหน็ดเหนื่อย หรือย่อท้อใด ๆ เลย ดังคำกล่าวที่ซาบซึ้งใจยิ่งของท่านว่า "สำหรับดิฉัน อะไรก็ไม่สำคัญสักอย่าง นอกจากเข้าใจพระธรรม ไม่ว่าเมื่อไหร่ ที่ไหน อย่างไร ถ้าได้พบ ได้ฟัง ก็ขอได้เข้าใจคำ ที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัส เท่านั้นเอง เกิดมาก็ไม่มีอะไรที่จะสำคัญจริง ๆ เพราะว่า แต่ละอย่าง ๆ ก็เพียงชั่วคราว" กราบเท้าท่านอาจารย์ครับ

ท่านอาจารย์ :

ค่ะ จะรู้ว่าพระพุทธศาสนาเกี่ยวอะไร ก็ต่อเมื่อมีคำถาม ถ้าไม่มีคำถามก็จะมีคำตอบ แสดงว่าไม่ได้สนใจที่จะรู้ว่า คำว่า "พระพุทธศาสนา" จะเป็นประโยชน์กับทุกคน!! ไม่เว้นเลย! ไม่ว่าวัยไหน

...เพราะฉะนั้น ถ้ามีคำ หรือ มีความสงสัยเรื่องอะไรก็ได้ พระพุทธศาสนามีคำตอบ เรื่องอะไรก็ได้ที่คิดว่า เรามาเห็นกัน พบกัน สนทนากัน ก็เพื่อ "ความเข้าใจ" มิฉะนั้นแล้ว ไม่มีประโยชน์เลย การที่ได้พบ มีโอกาสได้ฟัง ได้พูด ได้สนทนา ก็เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้อง!!!...

...ได้ยินคำว่า "พระพุทธศาสนา" มีใครสงสัยไหม? ค่ะ? นี่ค่ะ "เริ่มต้น" การสนทนาธรรมก็เพื่อให้มีความเข้าใจจริง ๆ ถ้ามว่า

ได้ยินคำว่า "พระพุทธศาสนา" มีใครสงสัยอะไรไหม? หรือไม่สงสัยเลย? ได้ยินคำว่าพระพุทธศาสนา ไม่สงสัยเลย แต่..."เข้าใจไหม?" ค่ะ? ไม่เข้าใจใช่ไหม? เพราะฉะนั้น "ศาสนา" หมายความว่า "คำสอน" ของใครก็ได้ ไม่ได้มีศาสนาเดียว แล้วแต่ว่า ใครคิดว่า เขาเข้าใจอะไร อะไรจะเป็นประโยชน์ และเขากล่าวคำที่มีประโยชน์ กับคนอื่น แล้วคนอื่นเห็นว่ามีประโยชน์ ก็คล้อยตามกัน เพราะฉะนั้น ก็เป็นแต่ละศาสนา ต่าง ๆ กัน

แต่สำหรับคนไทยเรา ที่ชินหูมากก็คือ พระพุทธศาสนา มีคำว่า "พุทธะ" แต่ว่าเข้าใจไหม? ว่า พุทธะคืออะไร? พุทธะ (พุทธ) คือ ผู้รู้ ผู้ทรงตรัสรู้ หมายความว่าอย่างไร? หมายความว่า "ใครๆ ก็ไม่รู้" ถูกต้องไหม? ถ้าใคร ๆ รู้หมด เป็นผู้รู้ ก็ไม่ต้องมี "ผู้ที่ตรัสรู้" หรือ "ผู้รู้" แต่พอใช้คำว่า พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่ใช่คนธรรมดาเหมือนคนอื่น ซึ่งไม่รู้!! แต่ต้องเป็นคนที่น่าอัศจรรย์อย่างยิ่ง ที่ทุกคนกราบไหว้ ตั้งแต่เด็ก จนตาย...

เพราะฉะนั้น เป็นผู้ที่ไม่ธรรมดา ไม่ใช่ว่ารู้จักพระพุทธศาสนา แล้ว แต่ต้องรู้ว่า ถ้ารู้จักพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาสอนให้เข้าใจอะไร? เห็นไหม? เผินไม่ได้เลย ไม่ว่าอะไรทั้งสิ้น จะเป็น "คนดี" เผินได้ไหม? จะเป็นคน "ดีดี" เผินได้ไหม? ต้องมาจาก "ดี" แล้วจึงจะ "ดีขึ้น" จนกระทั่งถึง "ดีดี" ได้..

...ทุกอย่าง ประมาทไม่ได้เลย การที่เราได้เห็นคนที่ได้รับโทษภัยต่าง ๆ เพราะ "ความประมาท" ทั้งหมด ประมาทที่จะคิดว่า ยาเสพติดเป็นเรื่องเล็ก แค่ครั้งเดียว สองครั้ง คงไม่เป็นไร แต่จะเห็นได้ว่าโทษมากมาย เพราะความประมาท!!! เพราะฉะนั้น ไม่ว่าจะเป็นอย่างไรทั้งสิ้น ถ้าเป็นไปด้วยความประมาท สิ่งนั้นเป็นอันตราย!! ถ้าประมาทในพระพุทธศาสนา ไม่ศึกษาให้ลึกซึ้ง ไม่ศึกษาให้เข้าใจจริง ๆ ก็เป็นอันตราย!!

เพราะฉะนั้น จะมีใครตอบไหม? พระพุทธศาสนาคืออะไร? และรู้จักพระพุทธศาสนาหรือยัง? หรือว่าได้ยินคำนี้บ่อย ๆ แล้วบอกว่านับถือพระพุทธศาสนา เป็นชาวพุทธ ยังไม่ได้เข้าใจพระพุทธศาสนา แต่ถ้าเข้าใจ จะรู้ว่า แม้แต่ทุกคำที่พูด ต้องตรงและจริง ถ้ากล่าวว่ารู้จักพระพุทธศาสนา เพียงว่า พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้ทรงแสดงพระธรรม จึงเป็นพุทธศาสนา แค่นี้ไม่พอ และเพียงผิวเผิน คิดว่ารู้จักพระสัมมาสัมพุทธเจ้านิด ๆ หน่อย ๆ ก็ยังไม่พอ!!...

เพราะฉะนั้น จริง ๆ แล้ว รู้จักแค่ไหน ตอนนี้เริ่มรู้หรือยัง? รู้จักพระพุทธศาสนาแค่ไหน? เริ่มรู้สึกตัวหรือยัง? รู้จักมากไหม? ไม่รู้จัก!! ถูกต้องค่ะ!! เพราะฉะนั้น ใครก็ตามที่ไม่รู้ ก็รู้ตามความเป็นจริงว่า "ไม่รู้" เพราะฉะนั้น ที่สำคัญที่สุด ควรรู้ไหม? เป็นเรื่องที่น่าสนใจ ถ้ามีคำถามของผู้ที่สนใจที่จะรู้

คุณชัง :

ขออนุญาตถามแทนนักศึกษาแล้วกันนะคะ ในฐานศิษย์เก่า มช. ด้วย จบไปสิบกว่าปี ขออนุญาตถามอาจารย์นะคะ "ชีวิตที่ดี" ที่นักศึกษาู้ตอนนี้ คือ มาเรียนคณะอุตสาหกรรมเกษตร จบออกไป

ได้ชื่อว่าบัณฑิต วิทยาศาสตร์บัณฑิต เงินเดือนสักแสนหนึ่งพอไหม? พอไหมครับ? มีบ้านอยู่ใจกลางเมือง มีคอนโด มีรถขับ นี่ครับ ชีวิตดีดี ถ้าถามว่า มหาวิทยาลัย บัณฑิตในทางโลก เขาเรียนได้ วิทยาศาสตร์บัณฑิต ได้ชีวิตดีดีแบบนี้ แต่ถ้ารู้ทางพระพุทธศาสนา "ชีวิตดีดี" นี่เป็นอย่างไรครับ?

ท่านอาจารย์ :

คะ เรียนจบ ชีวิตดีดี ต่างตรงไหน? ดีตรงไหน? เห็นไหม? ไม่ใช่ว่าต้องการเพียงแต่จะ "ตอบ" แต่ต้องเป็นเรื่อง "ไตร่ตรอง" ทั้งหมดที่ฟัง ไม่ใช่ความรู้ของคนอื่น!! แต่ต้องจากการได้ยินได้ฟัง ประโยชน์อยู่ที่ "ความเข้าใจของตนเอง" มิฉะนั้นจะเสียเวลาแต่ละนาที่ไป โดยที่ว่า ฟังแล้วก็ไม่ได้มีความเข้าใจอะไรเป็นของตนเอง เพราะฉะนั้น ทั้งหมดต้องเป็นการ "ไตร่ตรอง"

เดี๋ยวนี้ "ดีดี" หรือเปล่า? คะ? ยังใช่ไหม? เพิ่งก้าวเข้ามาเป็นนักศึกษาปีที่ ๑ ยังไม่ดีดีหรือคะ? เพราะฉะนั้น เรียนจนจบแล้ว "ดีดี" หรือยัง? คะ? เห็นไหม? ต้องเป็นคน ที่คิดว่า "ดี" คืออะไร? ไม่ใช่เขาถาม เราตอบ แต่ตอบด้วยความจริงใจ ที่เข้าใจ หรือเปล่า? ว่า ดี คืออะไร?

เพราะฉะนั้น ตั้งแต่ปีที่ ๑ จนถึงจบ จนถึงทำงาน ดีที่ไหน? อย่างท่านที่กล่าวเมื่อกี้ มีบ้านใหญ่กลางเมือง มีทุกอย่างทุกอย่างเพียบพร้อม แล้วดีจริง ๆ หรือเปล่า? และดีที่ไหน? ถ้าเป็นคนทุจริต เพียงแค่เป็นคนไม่ดี ไม่ว่าจะเป็นใคร ภัยไหน อยู่ที่ไหนก็ตามทุกคนก็ตราหน้าว่า ไม่ดี คนนี้ไม่ดี เพราะการกระทำที่ไม่ดี เพราะฉะนั้น ดีดี ไม่ใช่ไปอยู่ที่เราเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ แต่อยู่ที่ "คุณความดี"

เพราะฉะนั้น การที่จะมีคุณความดีเพิ่มขึ้นจากการที่เราเป็นเด็กแล้วเติบโตมาจนกระทั่งถึงขณะนี้ และทุกคนก็อยากจะถึง "ดีดี" ก็ขอเชิญคุณอรณพ เพราะว่า กว่าคุณอรณพจะดีดีหรือเปล่าไม่ทราบ (หัวเราะ)

ผศ.อรณพ :

พระพุทธเจ้าท่านจะแสดงให้เห็นว่าอะไรดี อะไรไม่ดี และอะไรที่มีจริงแล้วไม่ใช่ดี และไม่ใช่ไม่ดี แต่ "มีจริง ๆ " เพื่อให้คนเข้าใจความจริง เมื่อเข้าใจความจริงอย่างนี้ ความดีที่เกิดกับจิต โดยเฉพาะ "ความเข้าใจ" ความเข้าใจถูก เท่านั้น ที่จะทำให้ "ชีวิตดี" เราอย่านึกว่าเรา

มีศาสตร์ มีความรู้ เงินทองเยอะแยะ เคยเห็นคนที่รวย ๆ ไหม? ผูกคอตายก็มี ไปหลงเชื่อเขา อยากไปสวรรค์ จ่ายเงินเยอะ ๆ หมดตัว ไม่มีเงินก็ไปเป็นหนี้เขา เพื่อที่จะไปทำในสิ่งที่คิดว่าเป็นบุญ ที่ครีกโครมอยู่ทุกวัน ไปหลงเชื่ออะไรก็ไม่รู้ จบปริญญา ที่เราเชื่อว่าปริญญาทางโลก ตริ โท เอก อะไรก็ตาม ถ้าเราไม่มีความรู้ เงินทองที่อุตสาหะร่ำเรียนมา เรียน ออก. (อุตสาหกรรมเกษตร) ก็เป็นคณะที่มีชื่อ ก็หมดไปกับความที่เราไปหลงเชื่ออะไรก็ไม่รู้ ก็หมดไปกับการที่เราใช้ชีวิตไปวัน ๆ แล้วก็หาเงิน หาเงิน แล้วก็ตายไปด้วยความรู้อะไร เคยคิดบ้างไหม? ว่าเราเกิดมาทำไม? และชีวิตจะดีขึ้น ดีขึ้น ดีขึ้น ได้อย่างไร?

เกิดมา ใช้คำว่า "เป็นชาวพุทธ" เคยรู้จักพระพุทธศาสนาไหม? คำสอนของผู้ที่แท้จริง ๆ แท้ คือ พระพุทธเจ้า จึงจะเป็นประโยชน์ให้ค่อย ๆ ได้อาศัยศึกษา แล้วค่อย ๆ ดีขึ้น เป็นนักศึกษาต้องศึกษาสองส่วน ศึกษาวิชาการทางโลกเพื่อจะมีศิลปะดำรงชีวิตอยู่ แล้วก็ศึกษาสิ่งที่มีประโยชน์ในชีวิตที่สุด ก็คือ พระธรรมคำสอน ซึ่งแสดงให้เห็นความจริง ไม่ถูกหลอก ไม่ถูกหลง แล้วก็ให้นำชีวิตไป ให้ชีวิตดีขึ้น ดีขึ้น จนเป็น "บัณฑิตชีวิตที่ดี"

บัณฑิตชีวิตที่ดีนี้ (ความหมายของ) "บัณฑิต" เรายังไม่ได้กล่าว เตียวอาจารย์คำปันช่วยแปลคำว่า "บัณฑิต" ก่อน ใครทราบบ้าง

ใหม่ ว่า บัณฑิตแปลว่าอะไร? ต้องการทราบความหมายของคำว่า บัณฑิตที่แท้จริงไหม? ใครต้องการทราบความหมายช่วยยกมือ

เดี๋ยวจะให้อาจารย์คำปั่นตอบ ว่าบัณฑิตจริง ๆ แปลว่าอะไร คนที่ เรียนจบปริญญาทางโลก เป็นบัณฑิตที่แท้จริงไหม? และจะเป็น บัณฑิตที่มีชีวิต ดี ดี ดี หรือเปล่า? อย่างไร? อันนี้ก็ตรงประเด็น หัวข้อ (ที่ตั้งไว้)

อ.คำปั่น :

ครับ สำหรับในความละเอียดของพระธรรมก็จะได้ทราบเรียนท่าน อาจารย์ได้สนทนาต่อเนื่องเลยนะครับ นักศึกษามหาวิทยาลัย เชียงใหม่ ถ้าดูในคติพจน์ประจำมหาวิทยาลัย รู้ไหมคืออะไร? บัณฑิตย่อมฝึกตน (อัตตานุัง ทมยันตี ปณิตตา) ใช่ไหมครับ? และ ค่านิยมของคณะอุตสาหกรรมเกษตรก็คือ "เก่งงาน ทำดี สามัคคี มีความสุข" มีคำว่า "ทำดี" นำพิจารณาใช่ไหม?

ในช่วงนี้ก็ขออนุญาตกล่าวถึงความหมายของบัณฑิต "บัณฑิต" หมายถึง "ผู้ที่มีปัญญา ผู้ที่ดำเนินไป ด้วยปัญญา" ปัญญาก็คือ ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง เพราะฉะนั้น ความเป็นบัณฑิต ก็คือ ความเป็นผู้มีความประพฤติที่ดีงาม ทั้งทางกาย ทางวาจา และทางใจ ผู้ที่เป็นบัณฑิต เมื่อคิดก็คิดแต่สิ่งที่ดี เมื่อพูดก็พูดสิ่งที่ดี มีประโยชน์ เกื้อกูลแก่ผู้อื่น เมื่อกระทำ ก็กระทำในสิ่งที่ดี เป็นประโยชน์ เหนือสิ่งอื่นใดก็คือ เข้าใจถูก เห็นถูก ในสิ่งที่มีจริง ตามความเป็นจริง

เพราะฉะนั้น ความเป็นบัณฑิต ไม่ได้อยู่ที่การเรียนหนังสือเก่ง ไม่ได้
อยู่ที่การจบการศึกษาสูง ๆ แต่อยู่ที่ ความเข้าใจถูก เห็นถูก ในพระ
ธรรมคำสอนที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง เพราะฉะนั้น
ในขณะนี้ ก็ "เริ่มที่จะเป็นบัณฑิต" ด้วยความเป็นผู้ที่ตั้งใจฟัง สิ่ง
ที่หาฟังได้ยากในชีวิต ก็คือ พระธรรมคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธ
เจ้า ปัญญา-ความเข้าใจ จะเจริญขึ้น ก็มาจากการที่มีโอกาสได้ยิน
ได้ฟังพระธรรมคำสอน ค่อย ๆ สะสมความเข้าใจถูกเห็นถูกไป
ทีละเล็กทีละน้อย และเมื่อมีความเข้าใจเจริญขึ้น ก็จะเป็นเครื่อง
อุปการะเกื้อกูลให้คุณความดีเจริญขึ้นในชีวิตประจำวัน

กล่าวได้เลยว่า ความประพฤติที่ดั่งามทั้งหมด คล้อยไปตามความ
เข้าใจพระธรรม มีไหมที่ผู้เข้าใจธรรมแล้ว เป็นผู้ที่มิปัญญาแล้ว จะ
ไปทำชั่วประการต่าง ๆ ไม่มีเลย เพราะเป็นไปไม่ได้ที่ปัญญาจะ
เลือกทำชั่ว ถ้ามีปัญญา จะกระทำการที่ดั่งาม เป็นประโยชน์ ทั้งแก่
ตนเองและแก่ผู้อื่น ในความละเอียดก็กราบเรียนท่านอาจารย์ครับ

ท่านอาจารย์ :

แค่ "คำเดียว" ก็จะต้องไตร่ตรองว่า เข้าใจจริง ๆ หรือเปล่า? เพื่อที่จะรู้ความต่างกันของผู้รู้ ผู้ทรงตรัสรู้ กับ ผู้ไม่รู้ เพราะฉะนั้น จะเห็นได้ว่า ถ้าไม่ได้มีการฟังความละเอียด คำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จะมีผู้ที่คิดว่า เขารู้!! แต่ว่าตามความเป็นจริง แต่ละคนก็ต้องไตร่ตรอง เพื่อประโยชน์ของตนเอง ว่า รู้อะไร? และแม้แต่ "แต่ละคำ" ที่พูดตั้งแต่เกิดจนตาย เข้าใจหรือเปล่า ว่าคืออะไร?

...ง่าย ๆ เช่นคำว่า "ดี" ไม่มีใครไม่รู้ ใช่ไหม? เคยได้ยินกันทุกคน แต่บอกคำว่า "ดี" คืออะไร? และ "เมื่อไหร่ดี?" ดูเหมือนคำถามง่าย ๆ ใช่ไหม? แต่เป็นความจริง เพราะเหตุว่า ทุกคน เห็นคุณค่า เห็นประโยชน์ของ "ความดี" แล้วจะดีหรือไม่ดี ได้อย่างไร? ทุกคนก็รู้ว่า ดีนะดี แต่ว่า จะดีได้อย่างไร? ถ้าไม่รู้คำว่า "ดี" คือ อะไร?

ก่อนอื่น ต้องเป็นคนทีละเอียดจริง ๆ ที่จะเริ่มเข้าใจแต่ละคำ จึงจะเป็นบัณฑิตหรือผู้รู้จริง ไม่ใช่เพียงผู้ฟังเฉิน ๆ แล้วก็คิดว่ารู้แล้ว!!

เพราะฉะนั้น แต่ละคำต้องเข้าใจ "ดี" คืออะไร? ยกตัวอย่างได้ไหม? วันนี้ดีหรือยัง? เห็นไหม? ถ้าเราไม่พูดถึงสิ่งที่มีจริงในชีวิตประจำวัน แล้วเราจะพูดถึงอะไร? เพราะว่า สิ่งที่มีจริง ๆ แต่ละวัน แต่ละวัน ยังไม่รู้!!! แล้วจะไปรู้อะไร?

เพราะฉะนั้น แต่ละคำที่เราใช้ในชีวิตประจำวัน เราก็ควรที่จะเข้าใจ ยิ่งขึ้น เช่น "ดี" พูดถึงเรื่อง "ดี" แค่ว่าเดียว วันนี้ ตั้งแต่เข้ามา ดีหรือยัง? เห็นไหม? จะเป็นคนดี จะเป็นบัณฑิต แต่ว่า รู้หรือเปล่าว่า ตั้งแต่เข้ามา ดีบ้างหรือยัง? ถ้าตอบตามตรง หมายความว่ารู้จักคำว่าดี แต่ถ้ายังไม่ตอบไม่ได้ ก็คือว่า พูดทั้งวันเรื่องดี แต่ไม่เข้าใจว่า ดีคืออะไร ก็ไม่มีประโยชน์เลย!!...

...การศึกษาทุกอย่าง ต้องเข้าใจจริง ๆ โดยเฉพาะ การศึกษาเรื่องของแต่ละคนจริง ๆ ซึ่งพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสรู้ให้แต่ละคน ได้มีความเห็นถูก ได้มีความเข้าใจถูก มีชีวิตซึ่งเกิดมาแสนสั้น ไม่มีใครรู้ว่าจากโลกนี้ไปเมื่อไหร่ เด็ก ๆ ก็จากโลกนี้ไปได้ ไม่รู้เนื้อรู้ตัว ไม่มีใครบอกล่วงหน้าเลย จะอยู่ยืนยาวไปถึงร้อยปีก็ได้ ไม่ถึงก็ได้ แล้วระหว่างนั้น ดี คืออะไร? และ ดีหรือเปล่า? เพราะว่า ชีวิตก็คือ หนึ่งขณะ ค่อย ๆ พันไปทีละหนึ่งขณะ แล้ว "ขณะไหนดี?" แค่นี้ แค่เกิดมาได้ยินคำนี้ แต่บอกได้ไหม ว่าวันนี้ ดีแล้วหรือยัง? เห็นไหม? ตอบหน่อยสิคะ มีใครกล้าที่จะตอบไหม? วันนี้ตั้งแต่เข้ามา จนถึงเดี๋ยวนี้ ดีบ้างไหม? (ทุกคนเงิบ) แปลว่าไม่ดีกันเลย (หัวเราะ) สักคนหรือคะ? ดีหรือไม่ดี? เห็นไหม? เพราะ...ไม่รู้!!!...

...เพราะฉะนั้น แม้แต่คำธรรมดา แม้เพียง "ค่าง่าย ๆ " คำเดียว ก็
ยังไม่รู้!! แล้วจะ "รู้" ได้อย่างไร? รู้ได้!!! จากผู้ที่ได้ทรงตรัสรู้ ผู้เดียว!!
คือ พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่สามารถจะมีคนอื่นบอกได้เลย
แต่ว่า "เราผ่านคำนี้" เหมือนกับว่าเรารู้จักพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่
ความจริง ไม่รู้เลย!!! แม้แต่คำว่า "ดี" คำเดียว ยังไม่รู้เลย!! แล้วจะรู้
ว่าพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงธรรมอะไรบ้าง ได้ไหม?...

...ทุกคนเห็นประโยชน์ของความเป็น "คนดี" แล้วคำถามนี้ ไม่
น่าสนใจหรือ? ที่จะคิดว่า ตั้งแต่เข้ามา "ดี" บ้างไหม? ค่ะ? ตั้งแต่
เข้ามา "ไม่ดีตลอดมา" ใช่ไหม? ก็ไม่มีคำตอบ...เพราะ...ไม่รู้!!! ทั้ง
ตั้งแต่เข้า ดีบ้างไหม? ตั้งแต่เข้า ไม่ดีบ้างไหม? ก็ยังรู้ไม่รู้เลย!!! แต่
จริง ๆ ธรรมดามากเลย เพียงแต่ว่า "ไม่รู้"

เมื่อเข้านี้ โกรธบ้างไหม? ชุ่นใจบ้างไหม? ไม่ชอบบ้างไหม? ไม่มีเลยหรือ? ความชุ่นใจ อย่าคิดว่าต้องถึงขนาดที่ว่าร้ายแรง ไม่พอใจนิดเดียว ชุ่นใจนี้ แค่เห็นฝุ่น แค่ฝุ่น หรือว่า ที่บ้านมีสุนัข มีแมว มีคน สุนัข มีคนแมวติดอยู่ตรงไหน แค่นั้น ชอบไหม? หรือว่าขณะนั้นก็ชุ่นใจแล้ว ตรงนี้ไม่สะอาด ตรงนั้นไม่สะอาด แค่นี้ก็เป็นชีวิตประจำวัน ซึ่งขณะที่ชุ่นใจต้องพิจารณาตรง ๆ ตามความเป็นจริง โดยที่ว่า "ไม่ใช่ใครทั้งสิ้น" แต่ "ลักษณะที่ชุ่นมัว" จิตใจขณะนั้น ไม่แหล่ขึ้น ไม่เบิกบาน ดีไหม? ไม่ดี!! ขณะนั้น รู้จักว่า "ความไม่ดี" มี "หนึ่ง" คือ ความชุ่นใจ...

...ต่อจากชุ่นใจ เป็น "ชุ่นเคื่อง" เพิ่มขึ้นอีกแล้ว ที่บ้านมีหลายคน คนนั้นพูดอะไรบ้างไหม? ที่รู้สึก "ชุ่นเคื่อง" อาหารบนโต๊ะเป็นอย่างไร? เค็มไป หวานไป เปรี้ยวไป รู้สึกไม่พอใจบ้างไหม? ทั้งวัน รู้ไหม? ว่าพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงความจริง ซึ่งเราพูดทั้งวัน แต่เราไม่เคยรู้ความจริงเลยสักขณะเดียว ว่าขณะนั้น "ไม่ดี" แล้ว "ใครไม่ดี?" และจากคนไม่ดี แก้ไขให้ดีขึ้นจน "ดีดี" ได้อย่างไร? เป็นเรื่องของ "ความคิด" เป็นเรื่องของ "ความฝัน" เป็นเรื่องของ "การไม่รู้ความจริง" ก็จะพูดอย่างนี้ไป แต่ โลกก็ยังเป็นอย่างนี้ トラบใดที่ ยังไม่ได้ "เข้าใจจริง ๆ " ในแต่ละสิ่ง ซึ่งกำลังมีในขณะนี้ ให้ถูกต้อง!!

ด้วยเหตุนี้ ไม่ใช่เป็นเรื่องที่ เราสามารถที่จะแก้ปัญหาของโลก แก้ปัญหาของประเทศชาติ บ้านเมือง ง่าย ๆ แต่ต้องรู้ว่า ต้นตอสาเหตุ มาจากไหน? มาจาก "ความไม่รู้" ตราบใดที่ยังมีความไม่รู้ อยู่ ก็จะต้องเป็นอย่างนี้แหละ แต่ว่า ถ้าจะดีขึ้น ก็ต่อเมื่อ "มีความรู้ที่ถูกต้องขึ้น เข้าใจขึ้น" ซึ่งพร้อมที่จะเข้าใจได้ แต่ ไม่มีความสนใจ นี่ก็แสดงให้เห็นว่า ไม่รู้ว่าปัญหาทั้งหลาย เกิดจากอะไร? แล้วก็มีแต่ "ความต้องการ" ที่จะไม่ให้มีปัญหา พยายามแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ แต่ไม่รู้ว่า ปัญหาทั้งหมด มาจากความไม่รู้!!! ไม่รู้ไปหมดเลย!! ถ้าไม่มีการฟังคำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า!!!...

...เพียงแค่ว่า ดี, ไม่ดี ก็ยังต้องถาม ต้องบอก แล้วขณะไหนดี? เมื่อกี้ โกรธ ชุนเคือง ไม่แถมขึ้น ไม่พอใจ จนกระทั่งถึง อาฆาต พยาบาท ทำร้ายร่างกาย สิ่งปรากฏในหน้าหนังสือพิมพ์ ในข่าวโทรทัศน์ ทั่วโลก มีแต่การประทุษร้าย เบียดเบียน ถ้าเป็นคนดี ข่าวนี้นี้ไม่มี!!! แต่เพราะเหตุว่า ไม่ดี ไซ้ไหม? จึงมีสิ่งที่เกิดขึ้น แล้วมีใครคิดจะแก้ไขไหม? ถ้าไม่รู้ก็แก้ไม่ได้ แน่นนอน!!! ถ้าจะแก้ไข แก้ไขที่ไหน? แต่ละคน ไซ้ไหม? ที่ดี และ ไม่ดี...

...เพราะฉะนั้น การที่จะแก้คนที่มีความผิดที่ผิดทั้งหลาย ก็ต่อเมื่อ ให้เขามีความเข้าใจที่ถูกต้อง ว่า ดี คืออะไร? ชั่ว คืออะไร? แล้วจึงสามารถที่จะไม่ทำสิ่งที่ไม่ดี และไม่ใช่ว่าเราต้องไปชวนชวนหาความเข้าใจที่ไหนเลย ชีวิตประจำวันเดี๋ยวนี้ ตั้งแต่เข้ามา หรือจะกล่าวว่า ตั้งแต่เกิดก็ได้ เพียงแค่เมื่อเช้านี้เราก็กังหาไม่เจอ ว่า ขณะไหนดี ขณะไหนไม่ดี แต่ถ้าตอบ รู้ ใช่ไหม? ตั้งแต่เข้ามา ดี ขณะไหน? เห็นไหม? รู้หรือยัง? กำลังนั่งฟังให้เข้าใจความจริง ว่า พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงอะไร ให้เป็นประโยชน์แก่คนที่ได้ฟังแค่ไหน ขณะนี้ ถ้ามีความสนใจจริง ๆ "ดี" ที่เรารู้จักคนที่เรากราบไหว้ มิฉะนั้น เรากราบไหว้ คนที่เราไม่รู้จักรู้จัก ใช่ไหม?

นี่เป็นสิ่งซึ่ง ถ้าเป็น "ความไม่รู้" ไปเรื่อย ๆ ก็ไม่มีทางที่จะแก้ไขอะไรเลย ได้แต่ตั้งงบประมาณ หรือสร้างอะไรต่ออะไรมากมาย ที่คิดว่าแก้ปัญหาก็ได้ แต่ถ้าขณะนั้น ไม่มีความรู้ ไม่มีความเข้าใจที่ถูกต้อง อย่างไร ๆ ก็แก้ไม่ได้!! ทั้ง ๆ ที่คำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แม้ว่าทรงปรินิพพานไปแล้ว ล่วงเลยไปสองพันห้าร้อยกว่าปี ถึงสองพันหกร้อย จนกระทั่งถึงห้าพันปี ก็แล้วแต่ ถ้าไม่มีความเข้าใจ สิ่งทีพระองค์ตรัสรู้และได้ทรงแสดงไว้ คนนั้น ไม่รู้จักพระสัมมาสัมพุทธเจ้า!!! ไม่ว่าเมื่อไหร่ แม้ในครั้งพุทธกาล คนที่เห็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พวกที่นับถือลัทธิอื่น ที่พระนครสาวัตถี พระนครเวสาลี ที่พระองค์เสด็จไป ไม่มีใครรู้ว่า ท่านผู้นั้น บุคคลผู้นั้น เป็นผู้เลิศ จนกว่าจะได้ "ฟังคำ" ได้ฟัง "แต่ละคำ" ของพระองค์ จึงสามารถที่จะกราบไหว้ ในสิ่งซึ่ง ไม่มีใครสามารถที่จะให้เกิดขึ้นได้เลยในโลก คือ ความเข้าใจถูก ความเห็นถูก ในสิ่งที่กำลังมี ทุกขณะ!!!...

...นี่ "เริ่มเห็นความต่าง" และ "ความมีค่า" รัตนอย่างยิ่งของพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า ว่าบุคคลใดไม่สามารถจะเทียบได้เลย ตรัสรู้
จริง ๆ !! ถ้าได้ฟังต่อไป ยิ่งรู้ว่า นานัตถจริย สิ่งที่เรา "เฝิน" มาก
ตั้งแต่เด็ก แคกราบไหว้ แล้วก็ไม่ได้รู้จักพระองค์จริง ๆ "เริ่มรู้จัก
พระองค์ แต่ละคำ แต่ละคำ" จนกระทั่งรู้ว่า เป็นผู้ที่ประเสริฐที่สุด
เหนือบุคคลอื่นใด ไม่มีผู้ใดเปรียบทั้งสิ้น!!! สมควรที่คนที่รู้คุณ จะ
กราบไหว้ ด้วยความเคารพ...

...เพราะฉะนั้น วันนี้ "ไหว้พระ" แล้วหรือยัง? ยัง ถ้าไหว้ แต่ไม่รู้ว่า
เป็นใครก็ไม่ถูกต้อง ใช่ไหม? ถ้าไหว้ หมายความว่า ต้องรู้ว่า บุคคล
นั้นเป็นผู้ "ควรไหว้" มิฉะนั้นแล้ว "ไหว้ผิด" เคยไหว้ผิดไหม? ถ้ายัง
ไม่รู้ว่าผิด ก็ยังไหว้ต่อไป แต่ถ้ารู้ว่า สิ่งที่เราไหว้มาแล้วผิด ก็จะไม่ไหว้

อีกต่อไป เคยไหว้พระราหูไหม? รูปปั้นเวลานี้ตามวัด จะมีเจ้าแม่
กานอิม มีอะไรอีก พระพิฆเนศ มีอะไรอีก...

จะมีแต่การส่งเสริมให้สร้าง...สร้างอะไร? รู้จักไหม? ไม่รู้จักเลย แต่
สร้างให้คนกราบไหว้ ผิดไหม? หลงผิดไหม? ดีไหม? ไม่ดี นี่ "เริ่ม
รู้จักว่า อะไรดี อะไรไม่ดี" ที่ละเล็กทีละน้อยมาก แต่คำที่พระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงแสดงไว้นานแล้ว ก็ยังคงเป็นความจริง ทุก
กาลสมัย เปลี่ยนไม่ได้เลย เพราะคำว่า พระอรหันตสัมมาสัมพุทธ
เจ้า เป็นคำที่คนอื่นจะชื้ออย่างนี้ไม่ได้เลย เพียงคนเดียว นานแสน
นาน กว่าจะมีการตรัสรู้...

...เพราะฉะนั้น เริ่มเห็นคุณค่า ของการที่มีโอกาสได้ยินได้ฟังคำนี้
แต่ไม่ใช่เพียงเท่านั้น ไม่พอ ต้องฟังต่อไปอีกว่า พระองค์ตรัสรู้สิ่งทีทุก
คนไม่รู้เลย และ "ทรงตรัสรู้ทุกอย่าง" ซึ่งทุกคนก็ไม่รู้!!! แม้แต่คำว่า
"ดี" ใช่ไหม? เพียงแค่คำเดียว นอกจากไม่ดี คือ โกรธ ชุ่นเคืองใจ มี
อะไรอีกไหม? ที่ไม่ดี เห็นไหม? ไม่ใช่ต้องไปนึกตำรา หน้าไหน?
พระสูตรไหน? อะไร แต่ว่าชีวิตตามความเป็นจริง ทุกขณะ มีจริง ๆ
ใครรู้? พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสรู้

เพราะฉะนั้น ถ้าใครอยากรู้ว่า เราไม่รู้อะไร? อ่านเลย พระไตรปิฎกมีตามที่แตกต่างกัน หยิบมาเล่มหนึ่ง แล้วก็จะมีข้อความ แล้วแต่ว่าจะเป็นเรื่องของพระสูตร หรือพระวินัย หรือพระอภิธรรม แค่นี้ก็ยังไม่รู้แล้ว แล้วเราอยู่อย่างไร การที่เราเที่ยวไปไหว้สิ่งซึ่ง ไม่น่าไหว้เลย!!! ไหว้ได้อย่างไร? เป็นใคร? มีผ้ายันต์ไหม? ในที่นี้ใครมีผ้ายันต์บ้าง? ค่ะ? ไม่มีเลยหรือ? ใครอยากจะมีผ้ายันต์บ้าง? เขาว่าผ้ายันต์ทำให้ชนะฟุตบอล ใครเล่นฟุตบอลบ้าง? อยากจะมีผ้ายันต์ไว้ชนะฟุตบอลหรือเปล่า? เห็นไหม?...

...แสดงให้เห็นว่า พระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ได้ให้เราไม่รู้ แต่ทรงแสดงความจริงทั้งหมด ไม่ว่าเหตุการณ์ขณะนี้เป็นอย่างใด ก็จะต้องมีคำตอบ เพื่อที่จะให้บุคคลนั้นได้มีความเข้าใจ ถ้าไม่มีความเข้าใจเป็นบัณฑิตได้ไหม? ไม่ได้เลย!!! เพราะฉะนั้น เราทุกคนก็รู้ว่า ถึงแม้จะมีวิชาความรู้มากมาย แต่เป็นคนเลว คนชั่ว ไม่ใช่บัณฑิต!!!

แต่ว่า ความดี ความเห็นถูก ความเข้าใจถูก มีปัญญาเพิ่มขึ้น ชัดเกลากิเลส ใครไม่ชอบคนดีบ้าง? ไม่มีเลย!! มีแต่สรรเสริญความดีของแต่ละคนที่ได้ฟัง เด็กนักเรียน พบสุนัขบาดเจ็บ ถูกรถชน ก็คิดที่จะช่วย มีผู้ที่อุปการะ ช่วยนำสุนัขนั้นไปรักษา ดีไหม? เห็นสุนัขเจ็บ ช่วย มีความกรุณา เพราะใครเลยจะชอบความเจ็บ แต่ว่า ถ้าเราเจ็บ แล้วมีคนช่วย ดีไหม? แต่ถ้าไม่มีใครช่วยเลย ก็ลองคิดว่า จะเป็นอย่างไร? โลกนี้จะอยู่กันอย่างไหน? แต่ทั้งหมดก็คือว่า แม้

จะมีดีบ้าง ไม่ดีบ้าง แต่ก็ยังไม่ถึงกับ "ดีดี" แต่ต้องเข้าใจชัดเจน
ยิ่งขึ้น คือการรู้ความจริงว่า "ดี" เป็นอะไร?...

...เรื่องที่จะได้ศึกษาธรรม หรือได้ฟังธรรม ซึ่งเป็นความจริงของ
ชีวิตประจำวันทุกขณะ มีมาก แต่ว่า มากจนกระทั่งเวลาเพียงแค่
ชั่วโมง สองชั่วโมง ไม่สามารถที่จะทำให้ได้เข้าใจเพิ่มขึ้นมาก แต่
อย่างน้อยที่สุด ปัญหาทั้งหลายที่มีอยู่ก็สามารถจะค่อย ๆ เข้าใจขึ้น
ว่าอะไรถูก อะไรผิด

ธรรมะเป็นเรื่องที่ละเอียดมาก ถ้าไม่มีการฟังพระธรรม แม้แต่ "ดี"
ก็ไม่ใช่จัก "ชั่ว" ก็ไม่ใช่จัก เข้าใจว่าชั่วเป็นดี นี่แสดงให้เห็นว่า ถูก
ไหม? ที่จะเป็นบัณฑิต บัณฑิต ไม่ใช่เพียงผู้ที่มีการศึกษาเพียงบาง
วิชา แต่ "คนดี" ได้เข้าใจความจริงของสภาพธรรมะ เพราะเหตุ
ว่า มีใครต้องการบัณฑิตที่ไม่ดีบ้าง? จอมมหาวิทยาลัย แต่ไม่ดี แต่ว่า
ถึงไม่จอมมหาวิทยาลัย แต่เป็นคนดี ดีกว่าไหม? ก็เลือกได้...

นี่เป็นสิ่งที่ค่อย ๆ ฟัง ค่อย ๆ เข้าใจ ว่า แต่ละคำมีประโยชน์จริง ๆ
เพราะอะไร? ทุกคนไปโรงเรียน เพราะไม่รู้ เรียนหนังสือตั้งแต่ กไก่
ขไข่ เพิ่มขึ้น ต่อไป เข้ามหาวิทยาลัย เพราะอะไร? เพราะไม่รู้...

...เพราะฉะนั้น "การฟังทั้งหมด เพื่อเข้าใจ" ไม่ว่าจะฟังอะไร จะเรียนอะไร แต่ประโยชน์ก็คือว่า เกิดมาแล้ว พูดคำที่ไม่รู้จัก แล้วก็ ผิด ๆ ถูก ๆ ด้วย และมีโอกาสที่จะเป็นคนดี ไม่ใช่เพียงแค่เรียนจบมหาวิทยาลัย แต่สามารถที่จะเป็นคนดีได้ เมื่อมีความเข้าใจถูกต้อง และรู้จักพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะฉะนั้น จะ "เริ่มคิดที่จะรู้จักพระสัมมาสัมพุทธเจ้าหรือยัง?" หนทางเดียว ไม่ใช่เข้าวัดไปกราบไหว้ หรือบอกว่ารู้จักพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่ทำอย่างนั้น เป็นการรู้จักพระสัมมาสัมพุทธเจ้าหรือเปล่า? แค่เข้าไปในวัด แล้วกราบไหว้ แต่ต้องศึกษาแต่ละคำ จึงจะรู้ในความเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จาก "แต่ละคำ" ได้!!!

คุณวรศักดิ์ เจ้าหน้าที่ มศพ. : (อดีต นศ.อุตสาหกรรมเกษตร มช.และ อดีต รองประธานชมรมพุทธศาสน์ มช.) อยากจะเป็นตัวแทนของนักศึกษา กราบเรียนถามท่านอาจารย์ว่า ศึกษาธรรมะแล้วจะได้ประโยชน์อะไร?

ท่านอาจารย์ :

ก่อนศึกษาก็ไม่รู้ ใช่ไหม? ศึกษาแล้วก็รู้เ็นอะ ประโยชน์ คือ "รู้" และ รู้วิชาที่คนอื่น ไม่ว่ามหาวิทยาลัยไหน ทั้งโลก ก็ไม่สามารถที่

จะสอนได้!! เพราะเหตุว่า เป็นคำสอนของผู้ที่เป็นหนึ่ง เลิศ
ประเสริฐที่สุด คือ พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงตรัสรู้ "สิ่งที่มี
จริง" เป็นวิชาซึ่งชาตินี้มีโอกาสจะได้ยินได้ฟัง แต่ว่า ชาติต่อไป ไม่
ทราบ แล้วแต่ความสนใจ ยากกว่าวิชาอื่นทั้งหมด เพราะเหตุว่า
ไม่ใช่มีโอกาสได้ฟังง่าย ๆ ต้องสอบเข้าหรือเปล่า? วิชานี้ ถ้าไม่มี
การเห็นประโยชน์จะไม่นำมาสู่วิชานี้เลย ไม่ใช่ไปสอบข้อเขียนใด ๆ
ทั้งสิ้น แต่เป็นคนที่รู้จักประโยชน์ในชีวิตและในโลก ว่า ประโยชน์
สูงสุดที่แท้จริงนั้น คือ อะไร? เพียงแค่เกิดมาเรียน จบมหาวิทยาลัย
ทำงาน แล้วก็จากโลกไป เท่านั้นหรือ?

ส่วนใหญ่ถามให้ "คิด" แต่ไม่เห็นมีใครตอบ แต่อย่างน้อยที่สุด "คิด"
ก็ยังดี คิดก่อน หลาย ๆ วันก็ได้ หลายเดือน หลายปี ก็ยังดี แต่
ขอให้คิดคำตอบ ที่ถาม...

คุณฝ่าย :

คำว่า เราใช้ชีวิตอยู่ทุกวันนี้ สุขจริง ๆ แท้จริงแล้ว คือการทำ
ความดีไปเรื่อย ๆ หรือเปล่าคะ? หรือว่า อยู่เฉย ๆ ก็มีความสุข
หรือว่า ไม่ต้องการอะไรเลยก็มีความสุข

ท่านอาจารย์ :

สุขจริง ๆ ใครจะตอบ? คิดดู จะตรงไหม? สุขจริง ๆ คือ "รู้ความ
จริง" ซึ่งหมายความว่า เข้าใจธรรมะ เราได้ยินคำว่า "ธรรมะ" มาก
แต่ไม่เคยสนใจ แล้วก็คิดไปเองต่าง ๆ ว่า ธรรมะเป็นอย่างนี้ ธรรมะ
เป็นอย่างนั้น แต่รู้จริง ๆ หรือเปล่า?

เพราะฉะนั้น สุขจริง ๆ ก็ต่อเมื่อได้เข้าใจถูกต้อง ตามความเป็นจริง
ของสิ่งที่มี ไม่อยู่อย่างคนตาบอด ไม่รู้อะไรเลย แต่เข้าใจว่ารู้หมด!!

แต่พอได้ฟังคำจริง ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าผู้ทรงตรัสรู้ ทั้งหมด เพื่อที่จะให้เข้าใจพระคุณของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะเหตุว่า เราพูดคำนี้อย่างเผิน ๆ อย่างเบา ๆ แฝว ๆ ผ่านไปเรื่อย ๆ แต่ พระองค์ทรงตรัสรู้ความจริง ซึ่งไม่มีใครสามารถที่จะคิดถึงได้เลยว่า ทรงตรัสรู้ได้ถึงอย่างนั้น และความจริงก็คือว่า เกิดมาแล้ว มีโอกาส ได้เข้าใจความจริง ซึ่งจะไม่โอกาสรู้เลย ตั้งแต่เกิดจนตาย ถ้าไม่ได้ เข้าใจจริง ๆ

เพราะฉะนั้น ความสุข อยู่ตรงที่ไม่เป็นคนตาบอด ไม่เป็นคนไม่รู้ ว่า เดี่ยวนี้คืออะไร? เกิดแล้วต้องตาย และทุกอย่างที่เข้าใจว่าเป็นของเรา แม้แต่ร่างกายตั้งแต่ศีรษะ จรดเท้า แค่มุขมุดทำที่ไม่มีจิต เกิดที่รูปนั้น รูปนี้ก็เคลื่อนไหวอะไรไม่ได้เลย เงินทอง ทรัพย์สินสมบัติ ทั้งหมด วิชาความรู้ทั้งหมดก็ไม่ได้ไปอยู่ที่รูปร่างกาย...

...เพราะฉะนั้น ก็เป็นสิ่งที่เหมือน ลึกลับ ที่สุด เพราะแม้กำลัง ปรากฏ แต่ความไม่รู้มากจนกระทั่ง ไม่สามารถที่จะเห็นความจริง ได้ ว่า แต่ละขณะ ถ้าไม่มีการฟังพระธรรม ไม่มีใครสามารถที่จะ คิดถึงความลึกซึ้งของธรรมะได้ คิดสิ เห็นขณะนี้ ถ้าไม่เกิดขึ้น จะมี

เห็นไหม? แค่นี้ ต้อง "คิด" แล้วใช่ไหม? ขณะที่ได้ยิน หรือขณะที่นอนหลับ มี "เห็น" ไหม? ไม่มี แสดงว่า "เห็น" ชั่วคราวแค่นั้น แต่ไม่มีใครใส่ใจที่จะรู้เลยว่า เป็นแต่เพียงเกิดขึ้นเห็น "เห็น" ไม่ใช่เรา "เห็น" มีจริง เกิดขึ้นเห็น แล้วก็ดับไป แล้วก็ไม่กลับมาอีกเลย ทุกขณะที่เกิด ไม่เคยย้อนกลับมาได้เลยสักอย่างเดียว...

...เพราะฉะนั้น จะสุขสักเท่าไร? เมื่อวานนี้สุขมากไหม? สบายมากไหม? ทุกข์หรือเปล่า? คิดอย่างไร? ตื่นเต้นหรือเปล่า? ทั้งหมดเดี๋ยวนี้ไม่เหลือเลย!!! เมื่อคืนนี้ก็ไม่เหลือเลย!! แต่ว่าไม่มีการที่จะเข้าใจความจริงอย่างนี้ ก็เลยไม่รู้ว่าจะสุขจริง ๆ คืออะไร? สุข เมื่อได้เข้าใจความจริง พ้นจากการที่จะไม่รู้เลย แม้แต่ที่กำลังปรากฏชัด ๆ อย่างนี้เลย ว่าไม่รู้อะไร

ข้อพิสูจน์ เห็นอะไร? แค่นี้ ธรรมดาที่สุด มีเห็น แล้วก็สิ่งที่กำลังปรากฏให้เห็นด้วย แต่ถ้าถูกถามว่า "เห็นอะไร?" จะตอบว่าอย่างไร? ธรรมดาเลย เห็นอะไร?

คุณฝ่าย :

ท่านอาจารย์ :

เห็นคน

"เห็นคน" ถูกไหม? เสียงดัง ๆ ออกมาเลย ถ้าทุกคนคิดอย่างไอก็ตอบอย่างนั้น มีเสียงเบา ๆ ว่า ถูก ไม่ถูกค่ะ เพราะฉะนั้น ถ้าเสียงดังออกมา ก็จะได้รู้ว่า ทุกคนเข้าใจอย่างนี้ว่า ถูก เพราะใคร ๆ ก็ต้องตอบว่า "เห็นคน" แต่พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงตรัสรู้ "เห็น" และ "สิ่งที่กำลังปรากฏให้เห็น" เห็นคนจริง ๆ หรือ? หลับตาสิ เห็นคนไหม?

คุณฝ่าย :

ไม่เห็น

ท่านอาจารย์ :

ไม่เห็น คิดว่ามีคนจริง ๆ ใช่มั้ย? แต่ความจริงมี "เห็น" กับมี "สิ่งที่ปรากฏให้เห็น" และเมื่อปรากฏรูปร่างสัณฐานต่าง ๆ ก็ทำให้คิดถึงสิ่งต่าง ๆ เห็นเป็นดอกไม้ เห็นเป็นพวงมาลัย เห็นเป็นคน เห็นเป็นโต๊ะ แต่จริง ๆ เห็นเป็นอื่นไม่ได้ "เห็น" เป็น "เห็น" ช่วงเวลาที่เห็น เกิดเห็น แล้วดับ เร็วขนาดนั้น!!

...เพราะฉะนั้น ความน่าอัศจรรย์ของสิ่งซึ่งมีในชีวิต ลึกลับ รวดเร็วที่สุด ยากที่ใครจะรู้ได้ นอกจากผู้ที่ได้ทรงบำเพ็ญพระบารมี บารมี คือคุณความดีมาก ที่จะค่อย ๆ ละคลายความติดข้อง ความไม่รู้ ความเห็นแก่ตัว จนกระทั่งสามารถที่จะเข้าถึง "ลักษณะจริง ๆ ของสิ่งที่กำลังเกิดดับ" ว่ามีจริง ๆ เกิดจริง ๆ เห็นจริง ๆ ดับจริง ๆ และไม่กลับมาอีกเลย แต่ละขณะในชีวิต ไม่มีอะไรกลับมาเลยสักอย่างเดียว เมื่อกัณนี้อยู่ที่ไหน รับประทานอะไร ก็ไม่กลับมาอีกเลย เมื่อกัณนี้คิดอะไร ก็ไม่กลับมาอีก...

...เพราะฉะนั้น ทุกอย่างเกิดเมื่อมีปัจจัยที่จะเกิดขึ้น แล้วก็ดับ แล้วก็ไม่กลับมาอีก แต่ละคนคิด แต่คิดต่างกัน เหมือนกันไม่ได้เลย เพราะว่าสะสมมาไม่เหมือนกัน นี่ก็คือ เริ่มที่จะเข้าใจสิ่งที่ไม่เคยเข้าใจมาก่อน ว่า สิ่งที่มีจริง ถูกปกปิดไว้ ด้วยความไม่รู้ ว่า แท้ที่จริงแล้ว เป็นสิ่งที่เกิดแล้วก็ดับไปแล้วก็ไม่กลับมาอีก...

...ทุกคำ ไม่ใช่เชื่อ แต่พิสูจน์ และค่อย ๆ เริ่มเข้าใจว่า "เราอยู่ไหน?" เพราะว่าจะได้ยินคำว่า ธรรมะทั้งหลาย เป็นอนัตตา ตอนนี้เราเข้าใจคำว่าธรรมะแล้วใช่ไหม? มีจริง ๆ ทั้งหลายทั้งหมดทั้งปวงไม่เว้นเลย ทุกสิ่งทุกอย่างที่มีจริง ต้องเกิดจึงจะมี เกิดแล้วก็ดับไปแล้วก็ไม่กลับมาอีก ทุกคำ เป็นการตรัสรู้ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงที่สุด เพราะฉะนั้น ไม่มีการเปลี่ยนเป็นอย่างอื่นเลย แต่ละขณะเมื่อได้ยิน เสียงที่ได้ยินเมื่อกั้นดับแล้ว ได้ยินใหม่แล้ว เสียงใหม่แล้ว ดับไปอีกแล้ว!! ทุกอย่าง เป็นอย่างนี้!!!!...

เพราะฉะนั้น เราอยู่ในโลกนี้เพียงชั่วคราว แส่นสั้น และเราก็ไม่รู้ว่าจะจากโลกนี้ไปเมื่อไหร่ เพราะฉะนั้น ก่อนจากไป มีค่าที่สุด ก็คือว่า ได้รู้ความจริง!!! มีความสุขไหม? ที่ได้รับ ได้เข้าใจถูกต้อง!!!!...

กราบเท้าบูชาคุณ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่เคารพยิ่ง
ขออนุโมทนาในกุศลศรัทธาของอาจารย์ ดร. ม.ล.ญาสินี จักรพันธุ์
คณาจารย์และนักศึกษาคณะอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
และขออนุโมทนาในกุศลจิตของทุกท่านครับ

